

หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการที่ขอให้รัฐบาลถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๒ เพื่อให้การพิจารณาของรัฐบาลเป็นไปด้วยความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขัน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาลให้มีความเหมาะสมและคล่องตัวยิ่งขึ้น ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๕”

๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๓. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการที่ขอให้รัฐบาลถือปฏิบัติตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๒

๔. คำจำกัดความภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๕ มีดังนี้

๔.๑ งบประมาณ หมายถึง รายการลงทุนจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๔ โดยให้รวมถึงรายจ่ายที่เป็นสัญญาเช่าการเงินตามลักษณะของสัญญาเช่าระยะยาวของมาตรฐานการบัญชี

๔.๒ การลงทุนในหมวดเครื่องจักรอุปกรณ์ ให้รวมถึงรายการลงทุนจัดหายานพาหนะที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานหรือให้บริการตามภารกิจหลักของรัฐบาล

๔.๓ การลงทุนในหมวดลงทุนอื่น ๆ หมายถึง รายการลงทุนจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งไม่สามารถจัดเข้าในหมวดใดหมวดหนึ่งที่มีชื่อระบุไว้แล้วได้ เช่น ค่าศึกษาออกแบบการจัดตั้งบริษัท และการร่วมทุนกับเอกชนหรือหน่วยงานอื่น เป็นต้น

๔.๔ การลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การจัดหาระบบ เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานหรือบริหารจัดการ

๔.๕ วงเงินสำรองในงบประมาณแบ่งเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๔.๕.๑ เงินสำรองราคา หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ในกรณีที่ราคาของรายการลงทุนมีการปรับสูงขึ้นจากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม

๔.๕.๒ เงินสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน หมายถึง วงเงินที่ตั้งไว้ในกรณีที่เป็นการจัดหาสินทรัพย์ถาวรเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติไว้เดิม ซึ่งรัฐบาลจำเป็นต้องเร่งจัดหาเพื่อให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่อง โดยมีได้เกิดจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรงต่อการดำเนินงานตามภารกิจหลักของรัฐบาล

๔.๖ งบลงทุนฉุกเฉิน หมายถึง การลงทุนเพื่อจัดหาสินทรัพย์ถาวรหลักมาเปลี่ยนแทนสินทรัพย์เดิมทันทีเนื่องจากเหตุการณ์ฉุกเฉินที่มีผลกระทบร้ายแรง ทำให้การดำเนินกิจการตามภารกิจหลักของรัฐบาลต้องหยุดชะงักหรือเกิดความเสียหายอย่างรุนแรง (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบประมาณของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๑) โดยเป็นการลงทุนเพิ่มเติมจากการลงทุนที่ได้รับอนุมัติไว้แล้วในปีงบประมาณนั้น

๔.๗ งบลงทุนผูกพัน หมายถึง งบลงทุนผูกพันดำเนินการ และผูกพันการจ่ายเงิน โดยงบลงทุนผูกพันดำเนินการให้หมายถึงรายการที่ยังมิได้ผูกพันสัญญา และงบลงทุนผูกพันการจ่ายเงินให้หมายถึงรายการที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วและอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายลงทุน ทั้งนี้ ให้รัฐวิสาหกิจแสดงรายการและวงเงินที่จะขอผูกพันไว้ในการเสนองบลงทุนประจำปีด้วย

๔.๘ เงินเหลือจ่าย หมายถึง ส่วนต่างของวงเงินงบประมาณที่ได้รับอนุมัติกับวงเงินที่ผูกพันสัญญาได้จริงในรายการนั้น ๆ

๕. การเสนองบลงทุน

การเสนองบลงทุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๕ ให้รัฐวิสาหกิจนำเสนองบลงทุนต่อคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจพิจารณา ก่อนนำเสนอกระทรวงเจ้าสังกัดให้ความเห็นชอบ

๖. หลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำ

๖.๑ กำหนดวงเงินขั้นต่ำของรายการในแต่ละหมวดของงบลงทุน เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณางบลงทุนให้เกิดความคล่องตัวแก่รัฐวิสาหกิจ โดยจำแนกรัฐวิสาหกิจออกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่ (๑) รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป แบ่งกลุ่มรัฐวิสาหกิจตามขนาดการลงทุน จำนวน ๓ กลุ่ม และ (๒) รัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป	กลุ่มที่ ๑ ขนาดการลงทุนน้อยกว่า ๕๐๐ ล้านบาท กลุ่มที่ ๒ ขนาดการลงทุนตั้งแต่ ๕๐๐ – ๒,๐๐๐ ล้านบาท กลุ่มที่ ๓ ขนาดการลงทุนมากกว่า ๒,๐๐๐ ล้านบาท
รัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด	กลุ่มที่ ๔ ไม่จำกัดขนาดการลงทุน

โดยแต่ละกลุ่มจะกำหนดวงเงินขั้นต่ำในหมวดการลงทุน ดังนี้

หมวดการลงทุน	รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป			รัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด
	กลุ่มที่ ๑	กลุ่มที่ ๒	กลุ่มที่ ๓	กลุ่มที่ ๔
สิ่งก่อสร้าง	๒	๑๐	๕๐	๑๕๐
เครื่องจักรอุปกรณ์	๕	๓๐	๕๐	๒๐๐
ยานพาหนะ	๒	๒	๒	๒
อื่น ๆ (เฉพาะการจัดตั้ง/การร่วมลงทุน/การเพิ่มทุนในบริษัทในเครือหรือบริษัทลูก)	๑๐	๒๐	๓๐	๕๐๐

หน่วย : ล้านบาท

๖.๒ การลงทุนในรายการที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนของรัฐวิสาหกิจจะไม่พิจารณาในรายละเอียดของรายการ รัฐวิสาหกิจไม่ต้องจัดส่งรายละเอียดของรายการ แต่ให้เสนอวงเงินรวมและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนเป็นรายหมวดไว้ในการเสนอขออนุมัติงบลงทุนประจำปี ทั้งนี้ หากรวมรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำแล้วมีวงเงินลงทุนรวมของแต่ละหมวดการลงทุนสูง คณะอนุกรรมการพิจารณางบลงทุนของรัฐวิสาหกิจอาจขอรายละเอียดของรายการลงทุนนั้น ๆ ประกอบการพิจารณา โดยอาจตั้งข้อสังเกตหรือมีความเห็นดังเช่นงบทำการ และเมื่อรัฐวิสาหกิจได้รับอนุมัติวงเงินงบประมาณของรายการเหล่านี้ไปแล้ว การลงทุนให้อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจที่จะดูแลให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี หรือระเบียบต่าง ๆ ที่วางไว้ เช่น ดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ หรือตามราคามาตรฐานของสำนักงบประมาณ เป็นต้น ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเป็นผู้ตรวจสอบต่อไป

๗. การเสนอและวิธีปฏิบัติของหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็ก

การลงทุนในหมวดเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องมือเครื่องใช้ขนาดเล็กที่มีอายุใช้งานเกินกว่า ๑ ปี ซึ่งเป็นสินทรัพย์ถาวร ให้อนุโลมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วงเงินขั้นต่ำข้อ ๖.๒

๘. การเปลี่ยนแปลงรายการ

๘.๑ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่ไม่เกินวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการนั้น

๘.๒ การเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนที่เกินกว่าวงเงินขั้นต่ำ

สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ ในกรณีดังต่อไปนี้

๘.๒.๑ กรณีงบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของรายการที่มีใช้สาระสำคัญ เช่น การเปลี่ยนคุณลักษณะของอุปกรณ์ เป็นต้น โดยยังคงกรอบวงเงินอนุมัติรายปีและวัตถุประสงค์การใช้งานเดิม

๘.๒.๒ กรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว และงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และวงเงินของแผนระยะยาว หรือโครงการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณนั้น

๘.๓ สำหรับรัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด สามารถเปลี่ยนแปลงรายการลงทุนทั้งที่เกินและไม่เกินวงเงินขั้นต่ำได้ภายในหมวดเดียวกัน โดยให้อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเปลี่ยนแปลงรายการนั้น และให้รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบด้วย

การเปลี่ยนแปลงรายการในข้อ ๘.๑ ข้อ ๘.๒ และ ข้อ ๘.๓ อาจทำให้รายการที่เปลี่ยนแปลงมีวงเงินลงทุนสูงขึ้น ซึ่งรัฐวิสาหกิจสามารถโอนเงินเหลือจ่าย หรือจะใช้จากเงินสำรองราคามาสมทบก็ได้ โดยไม่ต้องเสนอขออนุมัติ (ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงบลงทุนของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๒ และข้อ ๑๔)

ทั้งนี้ ให้รายงานการเปลี่ยนแปลงรายการลงทุน การโอนเงินเหลือจ่าย และการใช้สำรองราคาให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อทราบด้วย

๙. การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการ

การโอนเงินเหลือจ่ายระหว่างรายการกรณีงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว หรืองบลงทุนที่ทำเป็นโครงการ ให้โอนได้ภายในได้แผนระยะยาวหรือโครงการเดียวกัน

๑๐. การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน

การเกลี่ยวงเงินเบิกจ่ายลงทุน สามารถเกลี่ยจ่ายได้ทุกรายการที่ได้รับอนุมัติในงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ การเบิกจ่ายลงทุนต้องไม่เกินวงเงินอนุมัติดำเนินการของรายการลงทุนนั้น และไม่เกินวงเงินอนุมัติเบิกจ่ายลงทุนรวมของรัฐวิสาหกิจ

๑๑. การตั้งและการขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๑ ให้รัฐวิสาหกิจตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของวงเงินลงทุนที่ขออนุมัติ โดยงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาวและงบลงทุนที่ทำเป็นโครงการให้ตั้งวงเงินสำรองราคาไว้ในแต่ละแผนระยะยาวและโครงการ สำหรับสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนให้ตั้งวงเงินได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๑๑.๒ การใช้สำรองราคาในแต่ละรายการ สามารถใช้ได้เกินกว่าร้อยละ ๑๐ ของวงเงินงบประมาณรายการนั้น แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินยอดรวมของสำรองราคาที่ได้รับอนุมัติ

๑๑.๓ การขอผูกพันเงินสำรอง

๑๑.๓.๑ สำรองราคา ให้ผูกพันมาได้ไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของรายการผูกพันดำเนินการ

๑๑.๓.๒ สำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วน ให้ผูกพันมาได้ตามความเหมาะสม

๑๒. หลักเกณฑ์อื่น ๆ

๑๒.๑ งบลงทุนที่ขออนุมัติรายปี กำหนดให้ผูกพันได้เป็นเวลา ๑ ปี หลังจากนั้นหากปรากฏว่ายังมีได้ดำเนินการแต่อย่างใด ให้รัฐวิสาหกิจยกเลิกรายการผูกพันนั้น ๆ และถ้าประสงค์จะดำเนินการอีก ก็ให้เสนอขออนุมัติในงบลงทุนประจำปี

๑๒.๒ รายการลงทุนใดในงบลงทุนประจำปี ที่สำนักงบประมาณกำหนดราคารามาตรฐานก็ให้ดำเนินการตามราคารามาตรฐานของปีงบประมาณนั้นด้วย

๑๒.๓ การนำเสนอขออนุมัติการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้จัดทำเป็นงบลงทุนที่ทำเป็นแผนระยะยาว

๑๓. งบลงทุนเพิ่มเติมระหว่างปี

๑๓.๑ การจัดทำงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก่อนสิ้นไตรมาสแรกในปีงบประมาณของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ หรือตามความจำเป็นแล้วแต่กรณี และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับงบลงทุนจากกระทรวงเจ้าสังกัด

๑๓.๒ การขอผูกพันงบลงทุนเพิ่มเติมในระหว่างปีงบประมาณ ให้ขอผูกพันวงเงินดำเนินการทั้งรายการที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วและที่ยังมิได้ผูกพันสัญญา สำหรับวงเงินเบิกจ่ายลงทุนให้ประมาณการตามงวดงานในสัญญาหรือตามแผนดำเนินงาน และในระหว่างรอผลการพิจารณาผูกพันงบลงทุนในส่วนที่ได้ผูกพันสัญญาไว้แล้วจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หากคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจเห็นว่ามีการลงทุนใดที่ไม่ดำเนินการต่อเนื่องแล้วก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐวิสาหกิจ ให้ดำเนินการในรายการดังกล่าวไปได้โดยไม่ต้องรอผลการพิจารณา ทั้งนี้ ให้รวมถึงงบสำรองราคาและงบสำรองกรณีจำเป็นเร่งด่วนด้วย

๑๓.๓ โครงการใหม่ที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในปีงบประมาณใด ให้ดำเนินการและเบิกจ่ายลงทุนได้ตามวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติในปีงบประมาณนั้น โดยไม่ต้องส่งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาอนุมัติอีก แต่ให้แจ้งเพื่อทราบ สำหรับปีต่อไปให้นำเสนอตามขั้นตอนของงบลงทุนประจำปี

๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายชื่อรัฐวิสาหกิจประเภททั่วไปและประเภทบริษัทมหาชนจำกัด
จำแนกกลุ่มตามขนาดการลงทุน ณ ปี ๒๕๕๕

รัฐวิสาหกิจประเภททั่วไป

กลุ่มที่ ๑

๑. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
๒. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๓. บริษัท กฟผ. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๔. บริษัท ขนส่ง จำกัด
๕. บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด
๖. บริษัท ไทยแลนด์ พรีวิลเลจ คาร์ด จำกัด
๗. บริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด
๘. บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด
๙. บริษัท พีอีเอ เอ็นคอม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
๑๐. บริษัท ไม้อัดไทย จำกัด
๑๑. บริษัท โรงแรมท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำกัด
๑๒. บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด
๑๓. บริษัท อยู่กรุงเทพ จำกัด
๑๔. บริษัท เอ ซี ที โมบาย จำกัด
๑๕. โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต
๑๖. โรงพิมพ์ตำรวจ
๑๗. สถาบันการบินพลเรือน
๑๘. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
๑๙. สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
๒๐. สำนักงานธนาคุณเคราะห์
๒๑. องค์การคลังสินค้า
๒๒. องค์การจัดการน้ำเสีย
๒๓. องค์การตลาด
๒๔. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
๒๕. องค์การพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ
๒๖. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
๒๗. องค์การสวนพฤกษศาสตร์
๒๘. องค์การสวนยาง
๒๙. องค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
๓๐. องค์การสะพานปลา
๓๑. องค์การสุรา กรมสรรพสามิต
๓๒. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

กลุ่มที่ ๒

๑. การกีฬาแห่งประเทศไทย
๒. บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
๓. บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด
๔. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
๕. องค์การเภสัชกรรม

กลุ่มที่ ๓

๑. การเคหะแห่งชาติ
๒. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
๓. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
๔. การประปานครหลวง
๕. การประปาส่วนภูมิภาค
๖. การไฟฟ้านครหลวง
๗. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
๘. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
๙. การรถไฟฟ้ามหานครแห่งประเทศไทย
๑๐. การรถไฟแห่งประเทศไทย
๑๑. บริษัท ธารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด
๑๒. โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
๑๓. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

รัฐวิสาหกิจประเภทบริษัทมหาชนจำกัด

กลุ่มที่ ๔

๑. บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)
๒. บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)
๓. บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)
๔. บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)
๕. บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
๖. บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)